

СОВЕТ
МАСАДИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ
АКТАНЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
423753, деревня Масады,
ул. Нефтяников, дом 18,
Тел. 3-44-49

АКТАНЫШ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
МЭСЭДЕ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
423753, Мэсэде авылы,
Нефтяниклар ур., 18 нче
йорт.
Тел. 3-44-49

РЕШЕНИЕ

27.07.2020ел

КАРАР

№15

Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Мэсэде авыл жирлеге
Советы Регламенты турында

" Мэсэде авыл жирлеге" муниципаль берэмлеге Уставының 33 статьясындагы 1
өлеше нигезенде Татарстан Республикасы Мэсэде авыл жирлеге Советы

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Актаныш муниципаль районы Мэсэде авыл жирлеге
Советы Регламентын (1нче кушымта) расларга.
2. Өлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Мэсэде авыл жирлеге Советы

Ф.Р. Мингазетдинова

Татарстан Республикасы
Актаныш муниципаль районы
Мәсәде авыл җирлеге
Регламентын кабул итү
турында Мәсәде авыл җирлеге
Советы карарына
27.07.2020 ел
1 нче кушымта

МӘСӘДЕ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ РЕГЛАМЕНТЫ

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья. Регламентның эшчәнлек өлкәсе

1. Өлеге Регламент Мәсәде авыл җирлеге Советы (алга таба - җирлек Советы) эшчәнлеген оештыру мәсьәләләрен җайга сала, җирлек Советы сессияләрен чакыру, әзерләү һәм уздыру тәртибен, сессияләрдә карала торган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү тәртибен, даими комиссияләрен, җирлекнең башка органнарын, депутатларның хокукларын һәм бурычларын төзү тәртибен җайга сала, җирлек Советының һәм аның депутатларының үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен бәйлә башка мәсьәләләрен җайга сала

2. Өлеге Регламентны үтәү муниципаль берәмлек җирле үзидарә органнарының җирлек Советы депутатлары, органнары һәм вазыйфаи затлары өчен "Мәсәде авыл җирлеге", депутатларның мөрәҗәгатьләрен һәм сорауларын караучы җирлек Советы сессияләрендә катнашучы башка затлар өчен мәҗбүри.

2 бүлек. ҖИРЛЕК СОВЕТЫ СЕССИЯСЕ, ЭШ ОРГАННАРЫ СЕССИЯСЕ

3 статья. Җирлек Советы сессиясе

1. Җирлек советы эшчәнлегенең төп формасы-җирлек советы компетенциясенә караган мәсьәләләр хәл ителә торган сессияләр. Әгәр анда сайланган депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 1/2 өлеше катнашса, сессия тулы хокуклы дип санала.

Төркөлү мәгълүматлары буенча сессиядә сайланган депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 1/2 өлеше катнашса, Мәсәде авыл җирлеге Башлыгы күрсәтмәсе белән сессия башка вакытка күчәрелә, ләкин 3 көннән дә артык түгел.

3 статья. Җирлек Советы сессиясен чакыру

1. Җирлек советының чираттагы сессияләре Мәсәде авыл җирлеге Башлыгы тарафыннан чакырыла.

2. Чираттан тыш сессияләр Мәсәде авыл җирлеге Башлыгы инициативасы буенча чакырыла депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлеше Мәсәде авыл җирлеге Советы депутатлары санынан.

3. Жирлек Советы депутатлары һәм чакырылган затлар чираттагы сессиянең датасы, вакыты, урыны һәм көн тәртибе турында биш көннән дә соңга калмыйча, ә чираттан тыш сессиянең көне - бер көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

4. Карар проектлары һәм аларга кушып бирелә торган материаллар чираттагы сессия ачылышына 3 көннән дә соңга калмыйча яисә чираттан тыш сессия ачылышына кадәр бер тәүлек кала депутатларга бирелә.

5. Сессияләр арасындагы чорда жирлек советы эшчәнлеге даими комиссияләр, депутат берләшмәләре, фракцияләр (вакытлыча булдырылган комиссияләр (шул исәптән күчмә утырышлар) депутат көннәре һәм башка рәвешләрдә гамәлгә ашырыла.

3 статья. Жирлек Советы сессиясе эшендә хәбәрдарлык

1. Жирлек Советы сессияләре ачык булып тора. Депутатларның билгеләнгән саныннан күпчелеге карары буенча ябык сессияләр үткәрелергә мөмкин, аларда бары тик жирлек Советы чакырган затлар, шулай ук законнар нигезендә ябык сессияләрдә катнашырга хокуклы затлар гына катнаша ала.

2. Сессия эшендә Актаныш муниципаль районы дәүләт хакимиятенең вәкилләклә органнары депутатлары, башкарма хакимият органнарының һәм жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, жирлек Советы чакырган башка затлар катнаша ала.

3. Жирлек Советы сессиясендә җәмәгать бешмалар, юридик затлар, территориаль җәмәгать үзидарә органнары, массакуләм мәгълүмат чаралары вәкилләре, гражданныр (алга таба - жирлек Советы депутатлары булмаган затлар) катнаша ала.

4. Жирлек Советы депутатлары булмаган затлар өчен жирлек Советы сессияләрендә, даими комиссияләрдә махсус урыннар бирелә.

4 статья. Сессиянең эш тәртибе

1. Сессия Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт гимннары белән ачыла һәм ябыла.

2. Жирлек Советы сессияләре 10.00 сәгаттә башлана. Жирлек Советы сессиясе башланганнан башка вакыты жирлек Советы сессиясен чакыру турында карар кабул иткәндә жирлек Башлыгы тарафыннан билгеләнергә мөмкин. Сессияне үткөрү вакытын сәвиту сессиядә рәислек итүче тәкдиме буенча жирлек Советы тарафыннан кабул ителә.

3. Жирлек Советы карары буенча сессия эшендә сессиядә карала торган мәсьәләләр буенча документлар, материаллар һәм мәгълүмат әзерләү өчен кирәкле срокка тәләфес игълан ителергә мөмкин.

4. Сессиягә килгән депутатларны теркәү сессия ачылышына бер сәгать кала башлана, ә жирлек советы сессиясе ачылганнан соң әлеге функцияләрне сессия секретариаты башкара.

3 статья. Сессиядә рәислек итүче

1. Жирлек Советы сессиясен жирлек Башлыгы ача һәм алып бара, ә ул булмаганда - аның урынбасары.

2. Сайлаулардан соң авыл жирлеге Советының беренче сессиясен, яңа башлык сайлангачы, жирлек Советының өлкән депутаты ача һәм алып бара.

3. Сессиядә рәислек итүче:

- сессияне ача һәм яба;

- сессия эше өчен кворум булуны билгели һәм аның үтөлешен күзәтә;

- сессиянең эш тәртибенең өлгеге Регламентка яисә жирлек Советы тарафыннан кабул ителгән сессияне үткөрү тәртибене туры килүен тәэмин итә;

- докладчыларга, өстәмә докладчыларга һәм чыгыш ясаучыларга сүз бирә;

- язмача сораулар, гаризалар, белешмәләр игълан итә;

- депутатларга төлдән сораулар, сораулар һәм белешмәләр, сессияне алып бару буенча искәртмәләр, тәкъдимнәр, карар проектлары буенча тәэһтмәләр, тавыш бирү мотивлары буенча чыгышлар өчен сүз бирә;

- карарлар кабул итүне таләп итә торган мәсьәләләр буенча депутатлар тавыш бирүне үткөрә һәм аның нәтижеләрен игълан итә;

- сессия эшен тәэмин итүгә даими комиссияләргә, депутатларга, жирлек Советы аппаратына бәйлә йөкләмәләр бирә;

- жирлек Советы сессиясә беркетмәсенә кул куя;

- өлгеге регламент нигезендә сессияне үткөрү процедурасына бәйлә башка функцияләренә гамәлгә ашыра.

4 статья. Сессия секретариаты, хисап, редакция комиссиясе

1. Өлгеге Регламент нигезләмәләрен үтәүне тәэмин итү максатларында сессияне үткөрү тәртибене кагылышлы өлешендә жирлек Советы тарафыннан билгеләнгән санда секретариат сайлана.

Секретариат чыгышлар өчен язучы алып бара, депутат запросларын һәм мөрәжәгатьләрен сорауларын, белешмәләрен, хәбәрләрен, гаризаларын, тәкъдимнәрен һәм башка материалларны, шулай ук граждандан килгән материалларны терки.

2. Карала торган мәсьәлә буенча депутатларның мөрәжәгатьләрен һәм фикерләрен исәпкә алу һәм сессиядә карар проектының ахыргы текстын эшләү өчен 3тән 5 депутатка кадәр редакция комиссиясе сайланьрга мөмкин.

3. Жирлек Советы сессиясендә карарлар кабул иткәндә тавыш бирү

нәтижеләрен билгеләү өчен 3 депутаттан торган хисап комиссиясе сайлана.

III БИРЛӘШКӘН ТӨРГЕ БИЛӘН ФОРМА ТАСИТИРУ МӘСЪӘЛӘЛӨРЕН КАРАУГА ӨЗЭНЛӨҮ

3 статья. Көн тәртибенә сораулар кертү

1. Авыл җирлегә Советы сессиясенәң көн тәртибенә сораулар җирлек Башлыгы, даими комиссияләр, депутатлар, Башкарма комитет җитәкчесе, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе рәйсе, прокурор тарафыннан кертелә.

2. Җирлек Советы сессиясендәге мәсьәләләрне, карар проектларын карау турындагы тәкъдимнәр белән шулай ук территориаль иҗтимагый үзидарә органнары, хокукый инициативаны гамәлгә ашыру тәртибендә гражданның инициатив тәркеме мөрәҗәгать итәргә хокукы.

Хокукый иҗади инициативаны гамәлгә ашыру субъектлары һәм тәртибе кануннар муниципаль берәмлек Уставы "Мәсәдә авыл җирлегә" (алга таба - җирлек Уставы) һәм җирлек Советы карарлары белән билгеләнә.

3. Авыл җирлегә Советы сессиясендәге мәсьәләләрне карау буенча тәкъдимнәр җирлек Башлыгына сессияләр арасындагы чорда кертелә.

3 статья. Көн тәртибенә раслау

1. Көн тәртибе проекты сессиядә катнашучы депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән нигез итеп кабул ителә.

2. Сорауларның алмаштыру, аларның формулировкаларын төгәлләштерү, өстәмә мәсьәләләр турында тәкъдимнәр, шулай ук көн тәртибенән мәсьәләләрне төшереп калдыру турында тәкъдимнәр 1 өлештә күрсәтелгән затлар тарафыннан кертелә.

3. Тәкъдимнәр буенча фикер алышкандан соң, көн тәртибе депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән раслана.

16 статья. Мәсәләләрне карауга әзерләү

1. Карар проектлары һәм кушып бирелә торган документлар сессияне үткөрү датасына кадәр 15 көннән дә соңга калмыйча, көн тәртибенә тиешле мәсьәләне керткән затлар тарафыннан җирлек Советына тапшырыла.

2. Җирлек Советы каравына кертелә торган карар проектлары, кагыйдә буларак тиешле даими комиссия утырышында алдан каралырга тиеш.

3. Муниципаль берәмлек бюджеты турындагы карарларның проектлары "Мәсәдә авыл җирлегә" (алга таба - җирлек бюджеты), аның үтәлеше турындагы отчетлар даими комиссияләр утырышларында һичшиксез алдан каралырга тиеш.

Җирлек бюджеты, аның үтәлеше турындагы хисап проектлары муниципаль берәмлектә бюджет процессы турындагы нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә кертелә һәм карала "Мәсәдә авыл җирлегә"

мәсьәләне жирлек Советы сессиясендә көртүнең максатка ярашлылыгы, шулай ук өлеге мәсьәләне сессиядә карауга әзерлеге турында бәяләмә бирә.

6. Сессиягә чыгарылган карар проектлары юридик хезмәт житәкчесе һәм жирлек Башлыгы урынбасары тарафыннан визага кертелә.

13.1.1. Коррупциягә каршы экспертиза

1. Хокукый экспертиза юридик хезмәт тарафыннан үткәрелә. Карар проектын закон таләпләренә туры килә дип тану очрагында, проект юридик бүлек башлыгы тарафыннан визага кертелә. Югыйсә, материаллар эшләп бетерү өчен жибәрелә яки тәкъдим ителгән проектын закон таләпләренә туры килмәве турында юридик бүлек бәяләмәсә белән депутатларга өлешенә.

2. Коррупциягә каршы экспертиза аны законнар белән билгеләнгән тәртіптә үткөрүгә вәкаләтле затлар тарафыннан тәмамланган ашырыла.

3. Норматив характердагы карарлар проектларына карата законнарда билгеләнгән тәртіптә коррупциягә каршы бәйсез экспертиза үткәрелә.

Коррупциягә каршы бәйсез экспертиза үткөрү максатларында өлеге карар проектлары муниципаль берәмлекнең рәсми порталында урнаштырыла (Aktanysn.tatar.ru) бәйсез экспертларның бәяләмәләрен кабул итү башлану һәм тәмамлау датасын күрсәтәл, аны жирлек Советына карауга керткәнче биш көннән дә соңга калмыйча.

Өлеге бәяләмәләр законлылык, хокук тәртібе, хәбәрдарлык һәм депутат этикасы мәсьәләләре буенча даими комиссия тарафыннан кабул ителгән көннән алып 30 көннән дә артаган вакыт эчендә каралырга тиеш һәм тәкъдим итү характерына ия. Коррупциягә каршы бәйсез экспертиза үткөргән граждандан яисә оешмага, бәяләмәдә ачыкланган коррупциоген факторларны бетерү ысулы турында тәкъдим булмаган очрактардан тыш, мотивлаштырылган җавап жибәрелә.

Бәяләмәләргә карау нәтиҗәләре буенча карар проекты эшләп бетерелергә мөмкин.

13.1.2. Халык тарафыннан депутатлар буенча фикер алышу

13.1.2.1. Сораулар буенча фикер алышу процедурасы

1. Авыл жирлеге Советы сессиясендә бу мәсьәлә буенча фикер алышу процедурасы үз эченә ала:

- докладчы чыгышы
- өстәмә докладчының чыгышы (кирәк булганда);
- депутатларның сораулары һәм аларга җаваплар;
- фикер алышуларда чыгыш ясау

- докладчының йомгаклау сүзе (кирәк булганда);
- документны кабул итү өчен тавыш бирү "нигез өчен";
- кәргән төзәгмәләрне редакция комиссиясе тарафыннан игълан итү;
- төзәтмәләр авторларының чыгышы (кирәк булганда);
- төзәтмәләр буенча тавыш бирү (кирәк булганда);
- тавыш бирү "гулаем"

14 статья. Сүз бирү

1. Мәсьәлә буенча доклад белән кагыйдә буларак, әлеге мәсьәләне сессиягә караган зат яки тиешле мәсьәлә суенча карар проектына озату материалларында докладчы сыйфатында күрсәтелгән зат чыгыш ясый.

2. Әлеге мәсьәлә буенча өстәмә доклад белән әлеге мәсьәләне караган даими комиссия рәйесе, яки комиссия кушуы буенча аның составына керүче депутатларның берсе чыгыш ясый.

3. Карала торган мәсьәлә буенча фикер алышуларда чыгыш ясау өчен сүз бирү турындагы мөрәҗәгатьләр сессиядә рәислек итүче исеменә (кагыйдә буларак, язма рәвештә) тапшырыла.

4. Сессиядә рәислек итүче фикер алышуларда чыгыш ясау өчен сүз бирә.

5. Процедура һәм тавыш бирү мотивлары буенча сүз, шулай ук сорауларга җаваплар өчен чираттан тавыш һәм тавыш бирүгә кадәр бирелергә мөмкин.

6. Фикер алышулар туктатылганнан соң, рәислек итүче сүзне редакция комиссиясе вәкиленә бирә.

7. Жирлек Башлыгы, аның урынбасары, Башкарма комитет җитәкчесе теләсә кайсы вакытта чыгыш ясау өчен сүз алырга хокуклы.

8. Сессиядә рәислек итүче, әгәр депутатларның күпчелек тавышы белән башка карар кабул ителмәсә, депутат булмаган затларга сүз бирергә мөмкин.

15 статья. Чыгышлар өчен вакыт

1. Докладлар, өстәмә докладлар һәм йомгаклау сүзләре өчен вакыт рәислек итүче тарафыннан докладчылар һәм өстәмә докладчылар белән килешү буенча билгеләнә. Әмма доклад өчен 30 минут һәм өстәмә доклад өчен 15 минут.

2. Көн тәрҗибендәге мәсьәләләрне караганда, жирлек бюджетыннан, аларның үтөлеше турындагы хисаплардан тыш, жирлек советы, мәсьәләнең асылы буенча кыскача мәғлүмат белән һәм бирелгән сорауларга җаваплар белән чикләнеп, докладчы тыңлашка карар кабул итәргә мөмкин.

3. Башка очракларда бирелә:

фикер алышуларда чыгыш ясау өчен 7 минутка кадәр,

кабат чыгыш ясау өчен 3 минутка кадәр,

процедура буенча 3 минутка кадәр,

тавыш биру мотивлары буенча 3 минутка кадәр,

депутатлар булмаган затларга-сессия карары буенча 3 минутка кадәр.

4. Кирәкле очракларда рәислек итүче сессиядә катнашучы депутатларның күпчелеге ризалыгы белән чыгыш ясау вакытын озайтырга мөмкин.

16 статья. Фикер алышуларның туктату

1. Фикер алышуларның туктату турындагы мәсьәлә рәислек итүче чыгыш ясау өчен язылган пән чыгыш ясаган депутатлар санын игълан иткәннән соң хәл ителә.

2. Фикер алышуларның туктату турындагы мәсьәләне хәл иткәннән соң, билгеләнгән саннан кимендә өчтән бер өлеше булган депутатлар төркеме өлеге депутат төркеме өкиленә сүз бирүне сораса, рәислек итүче аңа чыгыш ясау өчен вакыт бирә.

17 статья. Кирәкле Совет сессиясе тә чыгышларның тәртибе һәм этикасы

1. Чыгышлар трибунадан яисә микрофоннардан рәислек итүче ризалыгы белән Татарстан Республикасы дәүләт телләренең берсендә башкарыла.

2. Кирәкле Совет депутаты бер үк мәсьәлә буенча ике тапкыр чыгыш ясарга мөмкин. Башка зат файдасына чыгыш ясау хокукын тапшыру рәхсәт ителми.

3. Докладчыларга сораулар депутатлар тарафыннан телдән бирелергә яки секретариат аша изма рәвештә жибәрелергә мөмкин.

4. Сессиядә чыгыш ясаучы үз чыгышында депутатларның һәм башка затларның намусына һәм абруена кагылышлы, тулаз һәм әдәпсез сүзләр кулланмаса, кемгә дә булса адреска нигезсез таепләргә кул куймаса, белә торып ялган мәгълүмат кулланырга, законсыз көч куллануга өндүргә тиеш түгел. Бу очракта рәислек итүче мондый сүзләргә һәм чакыруларга юл куймау турында кисәтү ясарга хокуклы. Икенче кисәтү ясаганнан соң, чыгыш ясаучы сүзләрдән, шулай ук фикер алышына торган мәсьәлә буенча кабат чыгыш ясау хокукынан мәхрүм ителә.

5. Сессиядә чыгыш ясаучы фикер алышу темасын сакларга һәм чыгыш ясауның вакыты, регламентын үтәргә тиеш. Чыгыш ясаучы темадан кире кагылса яки чыгыш ясау өчен бирелгән вакыттан артып китсә, рәислек итүче аңа кисәтү ясарга хокуклы.

6. Әгәр чыгыш ясаучы чыгыш ясау өчен үзенә бирелгән вакытны арттырса яки фикер алышкан мәсьәлә буенча чыгыш ясамаса, рәислек бер кисәтүдән соң аның сүзләрен юкка чыгара.

7. Жирлек Советы депутатлары булмаган затлар, сессияне алып бару тәртибен тупас бозу очрагында, рәислек итүченең, тәлдән күрсәтмәсә буенча сессияне үткөрү залыннан чыгарылырга мөмкин.

18 статья. Әңгә тавыш берү күчөрү

1. Жирлек Советы карары буенча сессиянең көн тәртибөндөгә мәсьәләләрне карау даими комиссияләр угырышына күчерелергә мөмкин. Даими комиссияләр тарафыннан эшләнгән нәтижәләр, рекомендацияләр һәм тәкъдимнәр сессиянең яңарышы турында жирлек Советы тарафыннан хәбәр ителә.

2. Жирлек Советы карары буенча бу мәсьәлә яқындагы сессияләрнең берсенә күчерелергә мөмкин.

19 статья. Ачык тавыш берү һәм карарлар кабул итү

19 статья. Ачык тавыш берү

1. Әгәр законнарда, жирлек Уставы, муниципаль хокукый актларда башкача билгеләнмәгән булса, карарлар ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

2. Яшерен тавыш бирүне үткөрү зарурлыгы турындагы карар сессиядә катнашучы депутатлар саныннан 1/2 дән артык тавыш бирсә кабул ителә.

3. Исемле тавыш бирүне үткөрү зарурлыгы турындагы карар сессиядә катнашучы депутатлар саныннан 1/2 дән артык тавыш бирсә кабул ителә.

20 статья. Ачык тавыш бирү

1. Ачык тавыш бирү үткөрелгәндә сессиядә рәислек итүче карар кабул итү өчен күпме тавыш кирәк булуын исәптә

2. Ачык тавыш бирү нәтижәләре рәислек итүче, секретариат яки хисап комиссиясә тарафыннан исәпләнә.

21 статья. Яшерен тавыш бирү

1. Яшерен тавыш бирүне үткөрү һәм аның нәтижәләрен билгеләү өчен жирлек Советы депутатлар арасынан ачык тавыш бирү юлы белән хисап комиссиясен сайлый. Хисап комиссиясенә кандидатлары сайланучы органнар составына яисә вазыйфай зат вазыйфасына күрсәтелгән депутатлар керә алмый. Хисап комиссиясә үз составыннан комиссия рәисен һәм секретарен сайлый. Яшерен тавыш бирү нәтижәләрен билгеләү функцияләре сессия эше башында сайланган хисап комиссиясенә йәктәнергә мөмкин.

2. Яшерен тавыш бирү өчен бюллетеньнәр хисап комиссиясә контролендә, ул билгеләгән форма буенча һәм билгелә күләмдә әзерләнә.

3. Тавыш бирү вакыты пәм урыны аны уздыру тәртибе әлеге регламент нигезендә хисап комиссиясе тарафыннан билгеләнә һәм хисап комиссиясе рәисе тарафыннан ышлан ителә.

4. пәр депутатка жирлек Советы тарафыннан карала торган бер мәсьәлә буенча бер бюллетень бирелә. Яшерен тавыш бирү өчен бюллетеньнәр депутатларга депутат таныклығын күрсәтү буенча депутатлар исемлеге нигезендә хисап комиссиясе әгъзалары тарафыннан бирелә.

5. Бюллетеньнәрне тутыру хисап комиссиясе билгеләгән тәртиптә яшерен тавыш бирү кабинасында башкарыла. Билгеләнмәгән формадагы бюллетеньнәр, тавыш биргән депутатның ихтыяр белдерүен дәрәс итеп билгеләргә мөмкинлек бирми торган бюллетеньнәр, э вазыйфаи затларны сайлаганда - вазыйфага ике һәм аннан күбрәк кандидатура калдырылган яки теркәлгән бюллетеньнәр, тавыш бирү нәтижеләренә кагылмаган һинди дә булса язмалар дәрәс түгел дип санала. Бюллетеньгә кертелгән фамилияләр тавышларны санаганда исәпкә алынмый.

6. Яшерен тавыш бирү нәтижеләре турында хисап комиссиясе беркетмә төзи, аңа хисап комиссиясенең барлык әгъзалары имза сала.

7. Хисап комиссиясе доклады буенча жирлек Советы яшерен тавыш бирү нәтижеләре турында карар кабул итә.

4. Тавыш бирү тәртипләре

1. Исемле тавыш бирүне үткәрү турындагы тәкъдим белән депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә 1/2 сандагы депутатлар төркеме мөрәҗәгать итәргә хоуклы.

2. Исемле тавыш бирү исемле тавыш бирү бланкларын кулланып үткәрелә. Исемле тавыш бирү жирлек Советы карары буенча сессия эшендә катнашучы депутатларны сораптыру юлы белән үткәреләргә мөмкин.

3. Исемле тавыш бирү жирлек Советы органнарының, башка органнарның һәм вазыйфаи затларның сайлау (билгеләү) турындагы мәсьәлә буенча үткәреләргә тиеш түгел, аларны сайлау (билгеләү) жирлек Советы карамагына кертелгән.

4. Исемле тавыш бирү бланкы депутат тарафыннан тутырыла һәм бланк номеры депутатның фамилиясе һәм инициаллары, тәкъдим формулировкасы, тавыш бирү нәтижәсе "риза" яки "каршы", депутат имзасы, тавыш бирү датасын үз эченә ала.

5. Тавыш бирү өчен тәкъдим формулировкасы законлы, бертөсле кабул ителә торган пәм кире кагуны яки тыюны үз эченә алмый торган булырга тиеш. Формулировка тәкъдим (документ проекты) авторы яки утырышта рәислек итүче диктовкасына бланкка языла.

6. Бланкларда "риза", "каршы" сүзләре булырга тиеш. Тавыш бирүче ике сүзне дә калдырган яки юкка чыгарган бланк тавышларны санаганда, гамәлдә түгел дип санала пәм исәпкә алынмый. Бланкта тавыш бирү нәтижеләрен төзәтү рөхсәт ителми.

7. Исемле тавыш биру бланкларын хисап комиссиясе тарафыннан кабул иту жирлек советы билгеләгән вакытка кадәр башкарыла.

8. Исемле тавыш биру нәтижеләре тавыш биру көнендә игълан ителә. Исемле тавыш биру нәтижеләре игълан ителгәннән соң массакуләм мәгълүмат чараларында жирлек Советы карары буюнча басылдырға мөмкин.

9. Гутырылган бланклар авыл жирлеге Советы аппаратында исемле тавыш биру нәтижеләре басылып чыкканнан соң өч ай дәвамында саклана. Саклау срогы чыккач, исемле тавыш биру бланклары билгеләнгән тәртиптә юкка чыгарылырға тиеш.

3.2.2. Сорау алу һәм сорау бердәм формасын кабул иту

1. Аерым очракларда, район Советы карарлары, район Советы депутатларын сораштыру юлы белән кабул ителергә мөмкин. Сораштыру юлы белән район Советының норматив хокукий характердагы карарлары, шулай ук район Советы утырышын чакыру мәсьәләләре район Советы утырышының көн тәртибенә керту турында карарлар кабул ителә алмый.

2. Район Советы депутатларынан сораштыру район Советы рәисенең язма йөкләмәсе буюнча, район Советы аппаратының оештыру бүлегә тарафыннан район Советы депутатларының шәхси имзанын жыю юлы белән башкарыла. Сорау алу кәгазенең бердәм формасы район Советы рәисе тарафыннан раслана.

3. Сораштыру үткерү һәм аны карауга көртелгән сораштыру юлы белән карар проекты турында район Советының һәр депутаты хәбәр ителергә тиеш. Анда район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе катнашса, сораштыру үткерелгән дип санала.

4. Сорау алу юлы белән кабул ителгән һәм район Советы рәисе кул куйган карар һәм сораштыру кәгазе район Советының киләсе утырышы беркетмәсенә төркөлә. Район Советы утырышында рәислек итүче, шул ук утырышта район Советы депутатларына район Советының сораштыру юлы белән кабул ителгән карары һәм сораштыру нәтижеләре турында хәбәр итә. Мәгълүмат беркетмә язылышының нәрсә турында башкарылуын игътибарга ала.

3.2.3. Билгеләнгән тәртиптә карарлар кабул иту

1. Өгәр закон, жирлек Уставы, өләге Регламентта башкасы каралмаган булса, жирлек Советы карарлары кабул ителгән дип санала.

2. Процедура мәсьәләләре буюнча карарлар депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

3. Процедура мәсьәләләренә карый:

- көн тәртибенә өстәмәләр һәм үзгәрешләр керту;

- сессиянең өш. тәртибендә үзгәрешләр;

- чыгыш ясау өчен с/з биру;

- чыгыш ясау өчен өстәмә вакыт биру;

- карала торган мәсьәлә буенча фикер алышуларны туктату;
- тавыш бирү ысулы җирлек Советы сессиясен алып бару тәртибе буенча тәкъдимнәр;
- авыл җирлеге Советының икенче сессиясенә күчерү;
- сессия эшендә төзәтештер алынуы;
- җирлек Советы сессиясен үткөрү тәртибе буенча башка мәсьәләләр.

4. Җирлек Уставын кабул итү, җирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту, җирлек советының үз-үзен таркату турындагы карар депутатларның билгеләнгән саныннан 2/3 тавыш белән кабул ителә.

24 статья. Җирлек советының үз-үзен таркату турында карарлар кабул итү тәртибе

1. Җирлек советының үз-үзен таркату турындагы карар җирлек Башлыгы яисә депутатлар төркеме инициативасы белән, җирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимәндә яртысынан да ким булмаган күләмдә, язма рәвештә рәсмиләштерелгән һәм өстәмә инициативаны тәкъдим иткән барлык депутатлар тарафыннан имзаланган булырга мөмкин.

2. Үз-үзен таркату турында карар кабул итү инициативасы күрсәтелгәнчә тиеш түгел.

- җирлек Советы сайланганнан соң беренче ел дәвамында;
- бюджет кабул итү һәм аның үтәлеше турында хисап раслау чорында;
- җирлек башлыгын отставкага җибөрү турындагы инициативаны карау чорында яки аның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта.

3. Авыл җирлеге Советының үз-үзен таркату турындагы инициативасында үз-үзен таркату мөһимләре булырга тиеш шулай ук алда үз-үзен таркату сәбәпләрен нигезли торган башка материаллар кушылырга мөмкин.

4. Депутатлар арасынан үз-үзен таркату мәсьәләсен алдан карау өчен җирлек Советы карары белән комиссия төзелә. Авыл җирлеге Советы яки авыл җирлеге Башлыгы карары белән җирлек советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәлә халык алдында тыңлауларга чыгарылырга мөмкин.

5. Авыл җирлеге Советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәләне карау дәвамындагы җирлек Советы депутатлары һәм җирлек халык тарафыннан үз-үзен таркату инициативасының барлык шартлары һәм нигезләмәләре буенча һәрьяклы һәм объектив фикер алышу мөмкинлеген гарантияләргә тиеш. Үз-үзен таркату турында (үз-үзен таркату турындагы инициативаны кире кагу турында) карар үз-үзен таркату турындагы инициатива тәкъдим ителгән көннен ике ай узгач кабул ителергә мөмкин.

6. Җирлек советының үз-үзен таркату турындагы карары яшерен тавыш бирү

юлы белән җирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан 2/3 тавыш белән кабул ителә.

7. Җирлек Советы үз-үзен таркату турында тәкъдимне кире каккан очракта, үз-үзен таркату турында кабат инициатива үз-үзен таркату турындагы мәсьәлә буенча тавыш биргән көннән бер елдан да соңга калмыйча күрсәтелергә мөмкин.

8. Җирлек Советының җирлек Башлыгының эшчәнлеге керүе һәм басылып чыгарылуы.

1. Җирлек Советы тарафыннан кабул ителгән карарлар җирлек Башлыгына кул кую һәм бастырып чыгару өчен җибәрелә.

2. Җирлек Советы карарлары, әгәр законнарда, җирлек Уставында, әлеге Регламентта, карарда башкасы каралмаган булса, җирлек Башлыгы кул куйган көннән үз көченә керә.

3. Процедура мәсьәләләре буенча карарлар кабул ителгән вакыттан үз көченә керә.

4. Җирлек Советының салымнар һәм җыямнар турындагы хокукый актлары үз көченә керә.

5. Җирлек бюджеты турындагы карарлар үз көченә керә.

Җирлек бюджеты турында, аның үтөлеше турында, җирле салымнар һәм җыямнар билгеләү турында җирлек Советы Регламенты, җирлек Советы, җирлек Башлыгы тарафыннан кабул ителгән башка норматив-хокукый актлар, муниципаль хокукый актлардан яки аларның федераль закон белән чикләнгән аерым нигезләмәләреннән тыш, рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

6. Җирлек Советының җирлекнең Уставын кабул итү яки җирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карары җирлек Уставында билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә.

7. Кеше һәм гражданның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылашышты карарлар рәсми басылып чыкканнан (халыкка җиткерелгәннән) соң үз көченә керә.

8. Муниципаль сайлауларны, җирле референдумны билгеләү, җирлек Советы депутатын чакыртып алу, муниципаль берәмлеккә үзгәртеп кору, чикләргә үзгәртү мәсьәләсе буенча тавыш бирү турындагы норматив хокукый актлар да мәҗбүри рәвештә басылып чыгарга тиеш." авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге Башлыгын һәм аның урынбасарын сайлау муниципаль берәмлек Башкарма комитеты җитәкчесен билгеләү турында "Мәсәдә авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге һәм аның урынбасары закон нигезендә башка актлар

9. Җирлек Советы карарларын рәсми рәвештә бастырып чыгару, аларның текстларын МБ "Мәсәдә авыл җирлеге" территориясендә рәсми мәгълүмат стендларында халыкка җиткерү, шулай ук Актаныш муниципаль районының рәсми порталында урнаштыру санала

10. Жирлек Советы карарлары "Актаныш таңнары" газеталарында һәм башка массакуләм мәғлүмат чараларында басылып чыгарга мөмкин.

11. Жирлек Советы карарлары муниципаль хокукый актларның бердәм реестрына кертелерге тиеш.

26-дәүир. Жирлек Советы карарларын гамәлдән чыгару, туктатып тору

1. Жирлек Советы карарлары гамәлдән чыгарылырга яки аларның гамәлдә булуы Жирлек Советы карарынан шулай ук суд тәртибендә туктатылырга мөмкин.

УТЫРЫШТА ИСЕМЛЕ СЕССИЯДӘ ӘЙТЭЛГЭН ТӘКЪДИМНЭР ҺӘМ ИСКӘРМЭЛЭР

2-статья. Сессия беркетмәсе

1. Жирлек Советы сессиясендә сессиянең протоколы һәм фонограммасы алып барыла

2. Сессия беркетмәсендә түбәндәге мәғлүматлар күрсәтелә:

- Жирлек советы исеме, сессиянең тәртип номеры (чакырылыш чикләрендә), сессияне үткерү датасы, вакыты һәм урыны;

- Жирлек Советы депутатларының илгеләнгән саны, утырышта катнашучылар һәм булмаган депутатлар саны, шулай ук сессиядә депутатлар булмаган затлар саны;

- сессиянең элче органнарына сайланган депутатларның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм вазыйфасы;

- сессиянең көн тәртибе, һәр мәсьәлә буенча докладчының фамилиясе һәм өстәмә докладчы вазыйфасы;

- фикер алышуларда чыгыш ясаган депутатларның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм вазыйфасы, шулай ук докладчыларга һәм өстәмә докладчыларга зарас керткән яисә язмача яки телдән) сораулар биргән депутатларның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм вазыйфасы;

- аларның кабул итү яисә каршы алу өчен бирелгән тавышларның санын күрсәтеп, кабул ителгән барлык карарлар исемлеге.

3. Сессия беркетмәсенә кушымта ител бирелә:

- кабул ителгән карарлар;

- сессиядә катнашмаган депутатлар исемлеге, сәбәпләрен күрсәтеп;

- чакырылганнар исемлеге;

- сессиядә роислек итүчегә тапшырылган язма төкьдимнәр һәм искәрмәләр.

4. Процедура мәсьәләләре бусыча карарлар шулай ук сессия беркетмәсе текстында чагылдырыла

23 статья. Сессия беркетмәсен рәсмиләштерү һәм саклау

1. Сессия беркетмәсе 10 көн эчендә рәсмиләштерелә. Сессия беркетмәсенең имзаланган нөسخәсә билдәләнү дәвамында жирлек Советы аппаратында саклана һәм билгеләнгән вакыт узганын соң муниципаль архивка даими саклауга тапшырыла.

2. Сессия беркетмәсенең күчермәсә депутатларга аларның таләбе буенча танышу эчен бирелә.

Жирлек Башлыгы Җирлек Башлыгы Урынбасары

23 статья. Жирлек Советы органнарын сайлау

1. Жирлек башлыгы яңа сайланган жирлек советының беренче сессиясендә жирлек Советы депутатлары арасынан яшерен яисә ачык тавыш бирү юлы белән жирлек Советы вәкаләтләре вакытына сайлана. Жирлек Башлыгын сайлау жирлек Советы депутатлары тарафыннан тәкъдим ителгән кандидатлар арасынан, шул исәптән гражданныр, иҗтимагый берләшмәләр, Татарстан Республикасы Президенты тәкъдимнәре нигезендә гәмәлгә ашырыла.

2. Авыл җирлегә Башлыгы сайланганнан соң жирлек Советы рәисе вәкаләтләрен үтәргә керешә.

3. Жирлек башлыгы урынбасарын, даими комиссияләрне сайлау, аларның шәхси составын сайлау, даими комиссияләр рәисләрен раслау жирлек Советы тарафыннан сессиядә башкарыла.

24 статья. Жирлек Башлыгы

1. Жирлек башлыгы жирлек Уставы һәм әлегә регламент нигезендә жирлек Советы эшчәнлеген оештыра.

2. Жирлек башлыгының үз вәкаләтләре жирлек Уставы белән билгеләнә.

Авыл җирлегә Башлыгы жирлек Советының эшчәнлеген оештыру өлкәсендә түбәндәге вәкаләтләргә ия:

1) жирлек халкы, дәүләт һәм муниципаль органнары, жирле үзидарә органнары, территориаль иҗтимагый үзидарә, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар һәм иҗтимагый берләшмәләр, муниципаль берәмлекләр, халыкара оешмалар һәм муниципальләрә хезмәттәшлек оешмалары, башка юридик һәм физик затлар белән мөнәсәбәтләрдә жирлек советын тәкъдим итә;

2) жирлек Советы сессияләрен өзерләү, жирлек советының хокукый актларында каралган чаралар үткөрү эшен оештыра;

3) даими һәм вакытлы комиссияләр, жирлек Советының башка эш органнары, шулай ук жирлек Советы аппараты эшчәнлеген башкара;

4) жирлек Советы, жирлек Советы аппараты эшчәнлеген башкаруу мәсьәләләре буенча күрсәтмәләр чыгара;

5) жирлек Советы сессияләрендә рәислек итә;

6) жирлек Советы аппараты эшчән жетекчелек итә, аның структурасын һәм штат расписаниесен, рәислик аппараты хезмәткәрләрен билгели һәм вазыйфадан азат итә, аппарат хезмәткәрләренә ышанычсындыру һәм дисциплинар җаваплылык чараларын куллана;

7) Жирлек советы, исемнән судларда, дәүләт органнарында, иҗтимагый һәм халыкара оешмаларда хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру, шартнамәләр төзү хокукына жирлек Советы, исемнән, башлычнамәләр бирә;

8) законнар, жирлек Уставы, жирлек советының хокукый актлары белән үзгәрткән башка хокукларны һәм бурычларны гамәлгә ашыра.

3. Жирлек башлыгы үз вәкаләтләрен даими нигездә башкара.

4. Жирлек башлыгы урынбасары

1. Жирлек башлыгы, төхүмәт белән жирлек Советы тарафыннан депутатлар арасынан жирлек башлыгы урынбасары сайлана.

2. Жирлек Советы депутаты, әгәр аны сайлау өчен жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан яртысынан күбрәге тавыш бирсә, жирлек башлыгының сайлау урынбасары булып санала.

3. Жирлек башлыгы урынбасары үз вәкаләтләрен даими нигездә башкара.

4. Авыл жирлеген башлыгы урынбасары үз вәкаләтләре булмаган яки вакытыннан алда туктатылган очракта жирлек башлыгы вазифаларын башкара.

5. Авыл жирлеген башлыгы урынбасары, жирлек башлыгы инициативасы белән яисә жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кемдә өчтән бер өлеш таләбе буенча кабул ителә торган авыл жирлеген Советы карары буенча да вазыйфадан теләсә кайсы вакытта чакыртып алынырга мөмкин. Жирлек башлыгы урынбасарын чакыртып алу турындагы карар жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

5. Жирлек Советы аппаратының даими комиссияләре

1. Жирлек Советы каравына кертелә торган мәсьәләләргә алдан карау һәм эзерләү өчен жирлек Советы компетенциясендә булган мәсьәләләр буенча даими комиссияләр төзелә.

2. Даими комиссияләр жирлек Советы вәкаләтләре вакытына төзелә. Даими комиссияләрнең саны һәм исеме жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

3. Депутат икедән артык даими комиссия составына керә алмый.

4. Даими комиссияларне сайлаганда, әгәр җирлек Советы тарафыннан башка карар кабул ителмәсә, тавыш бирү тулаем состав буенча үткәрелә. Даими комиссиялар составына җирлек Башлыгы, аның урынбасары сайлана алмый.

5. Даими комиссиялар өз составынан рәисне, комиссия секретарен, ә кирәк очракта даими комиссия рәисе урынбасарын ачык тавыш бирү юлы белән сайлыйлар. Даими комиссиялар рәисләре җирлек Советы тарафыннан раслана.

6. Аның компетенциясенә кирттелгән мәсьәләләр буенча даими комиссия хокуклы:

- җирлек Советы карары, проекты буенча бәяләмә бирергә;

- җирлек Советы карарына җирлек Башлыгының аерым компетенциясенә керә торган кандидатуралардан тыш, җирлек Советы тарафыннан билгеләнә яисә сайлана торган вазифага кандидатураларны тәкъдим итәргә;

- җирлек үзидарә органнарының вазифаи затларының хисапларын тыңлау;

- җирлек Советының чираттан тыш сессиясен чакыру турында тәкъдимнәр кертергә;

- җирлек советы компетенциясе хысаларында башка вәкаләтләргә җирлек Советы кушуу буенча тавыш ашыдыргә.

7. Җирлек советының даими комиссиясе рәисе

- комиссия билгеләнгән өештүрүне гамәлгә ашыра;

- комиссия утырышларын алып бара;

- җирлек Советының башка комиссияләре җирлек Башлыгы, Башкарма комитет, җирлек территориясендә урнашкан предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар, массакуләм мәгълүмат чаралары белән үзара бәйләнештә комиссияне тәкъдим итә;

- комиссия карарларына кул куя;

- җирлек Советы сессияләрендә комиссия тарафыннан кабул ителгән карарлар, аның нәтиҗәләре һәм тәкъдимнәре турында хәбәр итә.

8. Даими комиссиялар утырыш графигы җирлек Башлыгының хокукый актында билгеләнгән вәкаләтләргә бұл нигезендә җирлек башлыгы урынбасары тарафыннан раслана.

9. Җирлек советының даими комиссиясе утырышы, әгәр анда комиссия составының кимендә 1/2 сә катнаша, тулы хокуклы була.

Комиссия карары комиссия әгъзаларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә. Берничә даими комиссиянең уртак утырышларын

уздырганда карар һәр комиссия әъзаларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

10. Даими комиссия утырышлары, кагыйдә буларак, даими комиссия карары белән башкача билгеләнмәгән булса, ачык булып тора. Даими комиссиялар үз эшләренә дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, предприятиеләр, учреждениеләр оешмалар, иҗтимагый берләшмәләр вәкилләрен, белгечләрен, галимнәрен, экспертларны гражданнырны чакырырга хокуклы.

11. Даими комиссия утырышында киңәш бирү тавышы хокукы белән жирлек Советы депутатлары, аның составына кермәгән авыл жирлеге Башлыгы, аның урынбасары катнаша ала.

12. Жирлек Советы даими комиссияләр эше турындагы хисапларны елына кимендә тапшыра.

30. Жирлек Советының иски һәр жирлек Советының башка органнары

1. Жирлек Советы депутатлардан вакытлы комиссияләр, шулай ук эшче, эксперт, киңәшмә төркемләрә төзәргә хокуклы. Вакытлы комиссияләр составына Башкарма комитетның вазифаи затлары, иҗтимагый берләшмәләр вәкилләре, белгечләр, экспертлар һәм жирлек халкы кертеләргә мөмкин.

2. Вакытлы комиссияләрнең бурычлары һәм эшчәнлек тәртибе жирлек Советы тарафыннан аларны төзәгәндә билгеләнә.

1. Депутатлар максатчан территорияль, партия яки башка билгеләр буенча даими һәм вакытлы депутат берләшмәләренә (төркемнәргә, депутат берләшмәләренә һәм эшчәнлекчән башка рәвешләренә) берләшәргә хокуклы.

2. Депутат берләшмәләренә жирлек Советына үз эшеуы гурында язмача хәбәр итәләр.

3. Депутат берләшмәләре эшендә жирлек Башлыгы, аның урынбасары катнаша ала.

31. Жирлек Советының Дәүләт Советында закон чыгару инициативасы

1. Жирлек Советының закон чыгару инициативасы хокукы

1. Жирлек Советы Татарстан Республикасы Конституциясенәң 76 статьясы нигезендә Татарстан Республикасы Дәүләт Советында закон чыгару инициативасы хокукына ия.

2. Жирлек Советының закон чыгару инициативасы Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Регламентында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

3.2. Жирлек Совети тарафыннан закон проектында карар кабул иту

1. Закон проекты Дөүлөт Советына кергү турындагы карар, закон чыгару инициативасы хокукын гамөлгө ашыру тәртибендө, жирлек Советы депутатлары саныннан күпчелек тавыш, белән кабул ителә һәм тиешле карар белән рәсмиләштерелә.

2. Жирлек Советы карарында жирлек Советы закон проекты комитетларда һәм Татарстан Республикасы Дөүлөт Советы утырышында караганда кемгә тапшырырга куша, конкрет күрсәтелә.

3. Дөүлөт Советына кергү өчен әзәлләнгән закон проекты, өстәмә материаллар һәм жирлек Советы карары белән Татарстан Республикасы Дөүлөт Советы Рәисенә жиберелә.

3.3. Жирлек Советының контроль функцияләре һәм гамөлгө ашыру тәртибе

3.3.1. Жирлек Советының контроль функцияләрен гамөлгө ашыру тәртибе

1. Авыл жирлек Уставы нигезендә жирлек Советы, Устав нигезләмәләренең үтөлешен, жирлек бюджеты үтөлешен контрольдә готә.

2. Жирлек Уставын, жирлек Советының норматив актларын, жирлек бюджетын үтәү тәртибен закон белән билгеләнгән тәртипне бозу фактлары ачыкланган очракта, жирлек Советы әлеге фактларны тикшерә.

3. Тикшерү үткөрү инициативасы белән чыгыш ясарга мөмкин:

- Жирлек Баслыгы, аны урынбасары;
- үз компетенциясе нигезендә даими комиссия;
- 10 көшәдән күп булмаган депутатлар төркеме.

4. Жирлек Советы тарафыннан контроль функцияләр башкару өчен депутатлар арасынан вакалтыпна контроль комиссияләр төзелә. Саны һәм персонал составы, контроль комиссиясенә вәкаләтләре, аның эшчәнлегенә максатлары һәм бурычлары аның бирлыкка килү вақыты жирлек Советы карары белән билгеләнә.

5. Үткөрелгән тикшерү нәтижәләре турында комиссия жирлек Советына хәбәр итә.

3.3.2. Жирлек Советының контроль үткөрү органнары

1. Контроль комиссиясенә сан һәм персонал составы буенча төкәдимнәр жирлек Советы, аның урынбасары, даими комиссияләр, жирлек Советы депутатлары тарафыннан көртелә ала.

2. Тикшерү комиссиясе составында тикшерү үткөрү турында төкәдим керткән

депутатлар саны комиссия, өзгәләргәнең гомуми санынан 1/3 дән артмаска тиеш. Әгәр комиссия баш депутаттан да артмаган күләмдә төзелә икән, тикшерү инициативасы. Белән чыдаган депутатлар төркеменнән контроль комиссиягә бер депутат керә.

3. Контроль комиссия законнарда билгеләнгән чикләүләргә исәпкә алып, тикшерү үткөрү өчен кирәкле белешмәләр һәм документлар бирүне сорап, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына исә аларның вазыйфаларына мөрәжәгать итәргә хокуклы.

4. Тикшерү комиссиясенең эшчәнлек вакыты, әгәр жирлек Советы карары белән башкасы билгеләнмәгән булса, ул бирлыкка килгән мизгелдән ике айдан да артмаска тиеш. Бу вакыт эчендә комиссия үз бәйләмәсен яки докладын әзерләргә һәм жирлек Советына тапшырырга тиеш. Контроль комиссиясенең эшчәнлегә жирлек Советы тарафыннан төкәдим ителгән бәйләмә яки комиссия доклады буенча карар кабул ителгән мизгелдән туктатыла.

ЖИРЛЕК СОВЕТЫ ДЕПУТАТЫ.

Жирлек Советы депутаты формалары

1. Депутат эшчәнлегенең формалары булып тора:

- жирлек Советы сессияләрендә катнашу;
- комиссияләр башка асыл жирлек органнары эшендә катнашу;
- депутат запросын керү;
- депутат мөрәжәгате;
- жирлек Советы тарафыннан кабул ителә торган муниципаль берәмлекнең хокукый актларын проектлар эшчәнлегендә катнашу;
- Татарстан Республикасы дәүләт Советына закон чыгару инициативасы төртибендә жирлек Советы тарафыннан кертелә торган Татарстан Республикасы законнары проектларын эшчәнлегендә катнашу;
- сайлаучылар белән очрашулар аларның мөрәжәгатьләре белән эшләр, сайлаучыларга үз бәйләмәләре һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турында мәгълүмат бирү;
- жирле референдумнар, ачык тыңлаулар, жылышылар, конференцияләр һәм сораштырулар оештыруда һәм үткөрүдә катнашу;
- территориядә иҗтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат үз инициатива федераль законнарда Татарстан Республикасы законнарында, жирлек үткөрү, муниципаль хокукый актларда каралган башка рәвешләрдә дә башкарыла.

3. Депутатларның алар тарафыннан депутат вәкаләтләре, жирлек Советы һәм аның органнарының карарлары һәм күрсәтмәләре үтәләше турында хисаплары жирлек Советы тарафыннан тыңлана.

40 статья. Жирлек советтеринин депутаттардын кире уездары органдары нем вазыйфай затларынын барышына кара менасатлар.

1. Депутат, жирлек уездарынын коллегияль органы агъзасы буларак, анын жирлек советинин анын органдары эшченлегенде актив катнашуун тээмин итүче бетен хокукка ит.

2. Жирлек совети депутатнын сайлау округунда, жирлек Советинда эше, жирлек Совети, анын органдарынын карарлары нем күрсөтмөлөрөнөң үтөлеше турунда хабарен гьларга хокукты.

3. Жирлек уездары органдары нем вазыйфай затлары депутатка анын эшенде кирекле ярдам курсотолор депутатка жирлек уездары органдары эшченлеге, социаль-экономикаль үсөш программасын үтөүнөң барышы, депутатнын тэнкыйди кисөтүлөрө нем таскыдилерге буенча кабул ителген чаралар турунда магълумат бирелер, депутат тарафынан закондары муниципаль берәмлеклөрнөң вәкиллекле органдары эш тәжрибесен жәмөгатчеллик фикерен өйрөнүгө ярдам ителер.

4. Жирлек Советинин депутаттардын кире уездары органдарынын эшлөвө

1. Депутат жирлек Совети нем ул агъзасы булган даими комиссияләр тарафыннан карага торган барлык мәсьәләләр буенча хәлиткеч тавыш бирү хокукынан файдалана.

2. Депутат жирлек Советинин, барлык сессияләрөндө, даими комиссияләрдө, жирлек Советинин башка органдарында шәхсән үзе катнашырга тиеш.

Авын жирлек Советинин сессияләрөндө, яки даими комиссиядө катнашу мөмкин булмаса, депутат бунда алдан ук жирлек Советина, комиссия рәисенө хәбәр итә.

3. Депутат жирлек Советинин сессияләрөндө хокукты.

1) жирлек Советинда комиссиядө нем тиешле вазифаларга сайларга нем сайланьрга;

2) Совет тарафыннан төзелә торган органдарнын нем жирлек Совети тарафыннан сайлана, яисә билгеленә торган вазыйфай затларнын кандидатуралары буенча өлкөр өйтөргө;

3) жирлек Совети тарафыннан карау өчен сораулар бирөргө;

4) сессияләрдө карау өчен жирлек Советинин хокукый актлары проектларын кертергө;

5) көп тартибе фикер алышына торган мәсьәләлөрне карау тартибе нем асылы буенча тольдилер, нем искөрәлелер, карарлар проектларына нем жирлек Советинин башка органдарына төзөтмөлөр кертергө;

6) жирлек Совети сессиясендө теләсә кайсы органның яисә вазыйфай затнын, жирлек Советина хисап бирүче яисә контрольдө тогылган затнын чираттан тыш

хисабыннан үзгүчлүк, мыйзам чыгаруу, башка төкөдүмнөр көрүлгөнү,

7) Фикер алыш уюмдарды билгелөө жөнүндө өртиптөө катнашырга;

8) үзгүчлүк, мыйзам чыгаруу жана башка бир нече мотивдери буенча чыгыш ясарга, бөлүшмө берерге;

9) Жирлек Совети сессияларында анын фикеринин ижтимагый өнөмиятка ия булган граждандар маражына атыларын ийлан итөргө;

10) Жирлек Совети тарафыннан төзөлө торган органдарнын персонал составы нем сайлана торган билгелөө ики раслана торган вазыйфаи затлар кандидатуралары буенча фикер бердерерге;

11) сессияда чыгыш ясауучулардын чыгышлары нем жирлек Совети сессияларе беркетмөлөрө берилгендигин;

4. Фикер алыш уюмдар бетугө бөлө рөвеште жирлек Совети сессиясенде чыгыш ясамаган депутат рөвеште ич чеге ич чыгышынын текстин шулай ук фикер алышына торган мөсьөлө бөлө рөвеште бөлө ителген төкөдүмнөрне нем искөрмөлөрне тапшырырга керек.

5. Чыгышынын текстин сессия беркетмөсенде көрөлө нем авыл жирлеге Советинин мөблүмат материалларында жирлек совети билгелөген күлөмнөрдө бастырыла.

6. Жирлек Совети депутаты тарафыннан көрөлгөн төкөдүмнөр нем искөрмөлөр жирлек Совети каравы проектын эшлөп бетергенде тиешле даими комиссия тарафыннан карала нем сөзкө алына.

7. Депутат жирлек Совети нем анын органдарынын үз компетенциясе кысаларында биринчелө йөкмөмөлөрөн үтөргө тиеш.

8. Жирлек совети жана анын органдары кушулу буенча депутат жирлек Совети карарларынын үз эшен ичкерүдө жат аша.

9. Жергиликте үзү нөт жөлөрө турунда депутат жирлек Советина яки анын органдарына хөбөр итө.

12 статья. Депутат сорагы

1. Депутатлар депутат сорагы бөлөн жирлек Башлыгына, Башкарма комитет жетөкчөсенде, жирлек үзидаре органдары, Башкарма комитетнын структур бүлөкчөлөрө жетөкчөлөрөнө шулай ук сессияда каралучы мөсьөлөгө карамастан, авыл жирлеге Совети карамагында көрөлгөн мөсьөлөлөр буенча муниципаль предприяглелөр нем үчөкдениелөр жетөкчөлөрөнө нем депутат эшчөнлеге мөсьөлөлөрө буенча маражына аты итөргө кокуклы.

2. Запрос депутат яки бер биркем депутатлар тарафыннан жирлек Совети сессиясенде тема нем төлдөн көрөлгө мөмлин йама запрос махсус бланкта рөсмильшөкөрөлө депутат (депутатлар) тарафыннан имзалана нем сессияда рөислек ийүчө ий өфжылан ийлан итөргө Төлдөн запрослар сессия беркетмөсенде төркөлө.

3. Асыл жирлеге Башкыты Башкарма комитет жетекчесе, жирле үзидарэ органнына Башкарма комитетиниң структур бүлекчелөре, депутат запросы мөрөжөгаты иткөн предпритие учреждение жетекчелөре сорауга телдөн яки язмача жавап бирерге, ичрек булганда, жаваптарны өзөрлөүгө - запросны игълан иткөндө рөис тарафыннан билгеленгөн срокта, э срок билгеленмөгөн очракта - ул игълан ителгөн көннөн 20 көн өчөндө.

Депутат (депутатлар) гүлөбө буенча депутат запросына жавап жирлек Советы сессиясенде тарап ителерге мөмкин.

10 статья депутат мөрөжөгаты

1. Депутат оештыру-хокукый формаларына һәм милек рөвешлөрөнө бөйсөз рөвешлө дөүлет органнына, жирле үзидарэ органнына, предпритиелөргө, учреждениелөргө, муниципалитеттерге, ичрек терристориясендө урнашкан ижтимагый берлөшмөлөргө депутат эччөилеге мөкселөлөре буенча, гөшлө вазыйфаи затларга телдөн яки язмача мөрөжөгаты итөргө хокуклы.

2. Депутат эччөилеге мөкселөлөре буенча депутат мөрөжөгаты иткөн жирле үзидарэ органны, муниципаль предпритиелөр һәм учреждениелөр һәм аларның вазыйфаи затлары депутатка аның мөрөжөгатынө язмача жавап бирерге яки мөрөжөгаты иткөн документтарны мөрөжөгаты алынганнан соң, эгер ул өстөмө өйрөнүнө яки тилшерунга таллап иткөсө, 15 көн өчөндө ташшырырга тиеш.

3. Депутатның мөрөжөгатынө бөйлө рөвешлө өстөмө тикшеру яки нинди дө булса мөкселөлөрнө өстөмө өйрөү зарурилыгы булганда, вазыйфаи затлар һәм өлеге статьяның 2 өлөшөндө күрсөтелгөн жетекчелөр бу хакта депутат мөрөжөгате алынганнан соң 15 көн өчөндө депутатка хөсөр итөргө тиеш. Ахыргы жавап депутатка депутатның тымс мөрөжөгате алынганнан соң 30 көннөн дө соңга калмайча ташшырырга тиеш.

4. Дөүлет органны, оешмалар тарафыннан аларның оештыру-хокукый рөвешлөрөнө ижтимагый берлөшмөлөргө аларның вазыйфаи затлары тарафыннан депутатларның мөрөжөгатынөзрен карау тәртибе һәм сроклары законнар белән билгеленө.

5. Депутат жирле үзидарэ органны һәм учреждениелөр тарафыннан мөрөжөгаты иткөн мөкселөлөрнө карауда турьдан-туры катнашырга хокуклы.

11 статья депутат этикасы

1. Акрын алганда, депутат, депутат этикасы нормаларын үтөргө тиеш:

1) жирлек Советында билгеленгөн халык алдында чыгыш ясау кагыйдөлөрөн үтөргө;

2) депутат эччөилеге белән бөйлө булмаган максатларда Федераль закон тарафыннан инфиденциаль характе дагы белешмөлөргө кертелгөн, депутат вөкалетлерин үтөргө бөйлө рөвешлө аңа билгелө булган мөгълуматларны таратмаска иткөнүндө.

3) жирле үзидарә органнары өшөндө катнашудан тыелырга һәм жирле үзидарә органнары бешмалар вазифаи затлар муниципаль хезмәткөрләр һәм гражданныр эшчөнлегәдә шөхәдәтлә әһәдәт туһәтәриәна кагытышы мәсьәләләрне хәл иткәндә йогынты ясау өчәтәдәүгә статусын кулланышка

4) депутат бұрыштары объект башкаруда шик тудырырлык тәртиптән тыелырга шулай ук аның абруена дәкә жирлек советы абруена зыян китерергә сәләтле нызатлы ситуацияләрдән котылырга;

5) мәнрөгәтәләр конфликтты барлыкка килү куркынычы янаганда - шөхси кызыксыну депутат вазифаларының объект башкарылуына тәәсир итә яки йогынты ясау алган ситуациядә - бу хәлгә жирле советына хәбәр итәргә һәм аның мәнрөгәтәләр конфликттын булдырмауға юнәлтелгән карарларын үтәргә.

2. Депутат хокукы түгәл:

1) физик һәм юридик затлардан депутат вәкәләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә бүләкләләр, бүләкләр, акчалата бүләк, судалар, хезмәтләр, күңел ачу, ял итү, транспорт чаралары өчәтәдәү, хәлгә бүләкләүләргә алырга;

2) гамәлгә ашырыла торган вәкәләтләр чикләрендә аерым сәәси партияләргә, сайлау бәрләшмәләренә, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына сайлауларда аерым кандидатларга өстенлеккә тәәмин итә торган караулар кабул итәргә;

3) үз вәкәләтләрен гамәлгә ашыру процессында шул исәптән жирлек Советы тарафыннан аерым затларга, шулай ук устав (аклад) капиталында депутат үз милкәндә яки катнашучы икән өзгәртә булган бешмаларга жирле бюджет акчалары исәбеннән финанс ташламалары һәм гарантияләр биру турындагы мәсьәләләрне хәл иткәндә өстенлек бирергә;

4) Россия Федерациясөнәң халыкка килешүләре нигезендә яисә федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнарының чикләй партнерлары, бөлән килешүләре нигезендә гамәлгә ашырыла торган командировкалардан тыш физик һәм юридик затлар исәбенә депутат вәкәләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә командировкаларга барырга;

3. Дәүләт этикасы бәзилган хәлгә депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә закончылык, әсул тәртібә һәм депутат этикасы мәсьәләләре буенча даими комиссия утарышында карала шулай ук жирлек Советы сессиясенә чыгарылырга мөмкин.

4. Бүләк, БУДУГАТЫНҢ САЙЛАУНЫ ДА ВЕЛӨН ӘШЕ

4.1. Бүләк, БУДУГАТЫНҢ САЙЛАУНЫ ДА ВЕЛӨН ӘШЕ

1. Жирлек Советы депутаты үзлә бирелгән законлардан жирлек Уставы һәм әләгә рәһәмәттан бәрәдәтлә.

Жирлек Советы депутаты сайлаулардан кәргән гөкәдимнәрне, гаризаларны һәм шикәятләренә каршы үз вәкәләтләре чикләрендә аларда булган мәсьәләләрне

дәрәс, үз бакшында хәл итәргә ярдәм итә жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә, жирле узидаронда мәшһә органнарына, кирәк булганда башка дәүләт һәм ижтимагый органнарга тәкъдимнәр кәртә

2. Жирлек Советы депутаты аны бер тапкырдан да ким булмаган санда сайлаучыларны кабул итә Гражданның кабул итү графигы, кабул итү датасын, вакытын һәм урынды жарыялаш мартал саен жирле массакуләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарыла. Шулай ук муниципаль берәмлекнең рәсми порталында жарыяларга тиеш.

3. Депутат өй саен сайлаучыларга һәм жирлек Советына үз эшчәнлекләре турында хисап бира.

4. Жирлек Советы депутаты сайлаучыларга үз эшчәнлекләре турында алар белән очрашулар вакытында хәбәр итә.

4. Депутатның үз эшчәнлеген сайлаучыларга белән эшләвен оештыру

1. Жирлек Башлыгы һәм аның урынбасары жирлек Советы депутатына депутатның эшчәнлегенә һәм эшчәнлегенә кирәк булган очракта ярдәм күрсәтәләр.

2. Жирлек Советы аппараты депутатының сайлаучылар белән эшләвен оештыру өчен мадди-техник шартлар тәмин итә.

3. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруда ярдәм итү өчен депутат жәмәгать башлангычларында эшләвен муниципаль хезмәтләр булмаган ярдәмчеләргә ия булырга хокуклы. Депутат ярдәмчеләре эшчәнлегенә хокукый статусы, хокуклары һәм бурычлары, башка мәсәләләре жирлек советының хокукый актлары белән билгеләнә.

4. Депутатның үз эшчәнлеген сайлаучыларга белән эшләвен оештыру

4.1. Депутатның үз эшчәнлеген сайлаучыларга белән эшләвен оештыру

1. Жирлек Советы депутатларга башка органнар, жирлек Советы депутатлары эшчәнлегенә жирле массакуләм мәгълүмат чараларында, муниципаль берәмлекнең рәсми порталында яктыртыла.

2. Жирлек Советы өйгә бер тапкыр массакуләм мәгълүмат чараларында үз эшчәнлеген турында хисап бастыры.

4.2. Депутатның үз эшчәнлеген сайлаучыларга белән эшләвен оештыру

Өлеге регламентның үтәлешен контрольдә тоту жирлек Башлыгы, аның урынбасары графыннан башкарыла.

4.3. Депутатның үз эшчәнлеген сайлаучыларга белән эшләвен оештыру

Өлеге Регламентка өзгөрешлөр һәм өстәмэләр керту турындагы карар жирлек Башлыгы аның урынбасары, депутатлар, даими комиссияләр инициативасы белән депутатларның билгеләнгән санынан дүччөлөк тавыш белән кабул ителә.

1. Өлеге Регламентка өзгөрешләр һәм өстәмэләр керту режимы, чикләү чаралары, депутатларның сораштыру юлы белән табыш бирү турында район Советының Регламентына өзгәрешләр кертелә.

1 бүлек

1. Таңартып, Рәсәй Федерация территориясендә яисә Актаныш районы территориясендә гадәттән тыш хәлләр гадәттән тыш хәлләр режимы, чикләү чаралары (карантин) район Советы рәйесе карары белән гадәттән тыш яки хәрби хәл кертелгән чорда район Советының шул исәптән аның аппаратының (алга таба - аерым эшчәнлек тәртібе) эшчәнлегенә тәртібе билгеләнә ала.

2. Өлеге Регламентның район Советы, район Советы комитетлары һәм комиссияләре утырышлары, тыңлаулар, тавыш бирү һәм аларга карарлар кабул итү өлешендә өлеге Регламентның аерым тәртібон билгеләнгәндә өлеге бүлектә билгеләнелән үзгәрешләргә исәпкә алыл кулланыла.

3. Район Советы утырышлары, комитетлары һәм комиссияләре эшчәнлегенә махсус тәртібе һәмәлдә булган чорда, элемтә мәгълүмат-телекоммуникация челтәрләрен кулланып, видеоконференцзөлөмтә рәвешендә (алга таба - район Советы хакында район Советы бинасында эшчәнлек дистанцион формада утырышы) үткөрелә ала.

2 бүлек

1. Район Советы утырышын дистанцион формада уздыру турында карар район Советы рәйесе район Советы комитетлары һәм комиссияләре утырышы - комитет рәйесе, комиссия рәйесе тарафыннан кабул ителә.

2. Район Советы комитеты район Советы комиссиясе утырышында районның күрсәтелгән органнары эгъзалары, булмаган затларның дистанцион формасында катнашу. Рәсәй Федерациясе Татарстан Республикасы һәм муниципаль норматив-хөкүмий актылар таләпләрен үтәпкә алып, район Советы рәйесе, комитет рәйесе, район Советы комиссиясе карары буенча гамәлгә ашырыла.

3. Район Советы, комитет, район комиссиясе утырышын дистанцион рәвештә уздырганда карала тәртіп мәсьәлә буенча карар сораштыру тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

3 бүлек

1. Өзгәрешләр һәм өстәмэләр керту һәмәлдә булган чорда, аерым очракларда, кичектерүне түзеп торылу чорларда, район Советы, район Советы комиссиясенә аларны алып бару һәм кертелгән мәсьәләләр буенча карарларында депутатларны, комитетны, комиссияләргә сораштыру юлы белән тавыш бирү юлы белән кабул ителергә мөмкин.

2. Депутатларның сораштыру юлы белән тавыш бирү шушы Регламентның 231 статьясында каралган тәртіптә район Советы, рәйесе карары буенча үткөрелә. Тавыш бирү комитет депутатлар арасында сораштыру юлы белән, комиссияләргә тиешле комитет рәйесе карары буенча үткөрелә һәм сораштыру кәгазьләреннән файдаланып гамәлгә ашырыла, аларда комитет эгъзасы пор мәсьәлә буенча комиссия позициясе чагыла. Депутатлар, комитет, комиссия депутатлары арасында үткөрелгән сораштыру кәгазе район Советына, шул исәптән өлеге тәртіп элемтә чараларын кулланып, жиберелергә мөмкин.

4 бүлек

1. Район Советы утырышын дистанцион рәвештә уздыру турында карар район Советы Президиумы тарафыннан кабул ителә. Утырышны дистанцион рәвештә уздыру турындагы карарда күрсәтелгән утырышка чакырылган затлар исемлеге билгеләнгән мөмкинлекләрдә дистанцион формада район Советы утырышында катнашу мөмкинлекләре Актаныш муниципаль районы Башлыгына, Актаныш муниципаль районы Башкарылыш Комитетына күләнәрсен. Чакырылган Республикасы Актаныш районы прокурорына мөхбүзәи тәртиптә төймә ителә.

2. Район Советы утырышын дистанцион рәвештә уздыру турындагы мәгълүмат кичекмәстән район Советы депутатыларына жиберелә һәм "Интернет" челтәрәндә район Советының рәсми сайтында урнаштырыла.

3. Район Советы утырышында карарлар дистанцион формада электрон системадан фәйда алынып алынып алынып берү юлы белән кабул ителә. Тавыш бирү, сорауларга җабылу, чакырышка җабылу утырышта катнашучы депутатлардан сораштыру (район Советы депутатылары билгеләнгән башка ысуллар белән, дистанцион рәвештә утырыш башында) юлы белән үткәрелә.

4. Район Советы утырышын дистанцион формада трансляцияләү «Интернет» челтәрәндәге район Советының рәсми сайтында һәм, кирәк булганда, «Интернет» челтәрәндәге башка мәгълүмати ресурсларда башкарыла.

5. Район Советы карары буенча чакырылган затлар, элемтәнең мәгълүмат-телекоммуникация челтәрәндә кулланып район Советы утырышында дистанцион рәвештә катнашыла.

5 бүлек

1. Район Советы комитетләре комиссия утырышын үткәргәндә, дистанцион формада утырыш беркетмәсе расмиләштерелә, утырышта рәислек итүче тарафыннан кузгалтыла.

2. Район Советы утырыш комитеты, район Советы комиссиясе, парламент тыңлаулары, беркетмәсәлә дистанцион рәвештә, утырышны уздырганда, утырышны башлап жиберү һәм төгәлләгәндә кулланыла торган программа чаралары турында белешмәләр шулай ук әлеге Регламентта каралган башка белешмәләр кертелә. Беркетмәгә утырышның аудио - һәм видеоязмасы теркәлә.

цион
итүче

мент

и